

**Актуальні проблеми кримінального та
кримінально-процесуального права
анотований бібліографічний список**

2025. – Вип. 9 (травень). – 46 с.

1. **Батраченко Т. С. Захист державної таємниці в умовах гібридної війни досвід України та інших країн** [Електронний ресурс] / Тетяна Сергіївна Батраченко, Олександр Григорович Розгон, Інна Веніамінівна Єфімова // Наук. перспективи / Наук. перспективи / громад. наук. орг. "Всеукр. Асамблея докторів наук із держ. упр."; громад. орг. "Асоц. науковців України". – 2025. – № 3. — С. 948-961. *Здійснено комплексне дослідження проблеми захисту державної таємниці в умовах гібридної війни, з урахуванням новітніх викликів та загроз у сфері національної безпеки. Зазначено, що у контексті збройної агресії Росії проти України особливої актуальності набуває питання забезпечення належного правового та технічного режиму охорони інформації з обмеженим доступом. Вказано, що гібридна війна, в основі якої лежить поєднання військових, інформаційних, кібератак та психологічних операцій, істотно підвищує вразливість державної інформаційної системи, зокрема в частині, що стосується збереження державної таємниці. Систематизовано основні напрямки правового регулювання у цій сфері та розглянуто чинне законодавство України – закони України "Про державну таємницю", "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" та "Про критичну інфраструктуру". Наведено порівняльний аналіз підходів до захисту секретної інформації в Україні, Європейському Союзі (ЄС) та Сполучених Штатів Америки (США). Сформульовано низку практичних рекомендацій, серед яких: створення єдиного реєстру об'єктів, що оперують державною таємницею; посилення відповідальності за порушення режиму секретності; впровадження гнучкого правового механізму реагування на нові загрози; формування національної освітньо-сертифікаційної системи підготовки*

фахівців у сфері інформаційної безпеки. Текст:
<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/21935/21905>

2. **Блик Ю. О. Роль прикордонного контролю у запобіганні торгівлі людьми як виду транскордонної злочинності** [Електронний ресурс] / Ю. О. Блик // Держава та регіони. Серія : Право. — 2024. — № 4. — С. 94-99. *Досліджено роль прикордонного контролю у запобіганні торгівлі людьми як виду транскордонної злочинності. Зазначено, що торгівля людьми – це злочинна діяльність, яка полягає в експлуатації осіб шляхом примусу, обману чи маніпулювання з метою отримання вигоди або користі. Окреслено форми торгівлі людьми, серед яких - сексуальна та трудова експлуатація, залучення до участі у воєнних конфліктах, експлуатація репродуктивних функцій жінки, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, незаконне примусове донорство і проведення дослідів над людиною без її згоди тощо. Визначено, що причини та передумови розвитку міжнародної торгівлі людьми є складними і багатоаспектними, оскільки цей злочин виникає на перетині соціальних, економічних, політичних і культурних факторів, а тому жертвами торгівлі людьми часто стають соціально вразливі категорії населення.* Текст: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2024/16.pdf

3. **Бутусов Ю. Про затримання керівників оборонного заводу** [Електронний ресурс] / Юрій Бутусов // Цензор.НЕТ : [інтернет-портал]. — 2025. — 29 квіт. — Електрон. дані. *Йдеться про затримання співробітниками Служби безпеки України (СБУ) генерального директора державного підприємства Міністерства стратегічної промисловості, технічного директора, а також двох військовослужбовців – керівників військової прийомки через постачання в Збройні сили України (ЗСУ) 120 тисяч бракованих мінометних мін. Висвітлено обставини справи та зазначено, що вона порушена на підставі матеріалів "Цензор. НЕТ", де було оприлюднене відео масового постачання бракованих мін виробництва цього державного підприємства до військ у 2024 році.* Текст:

<https://censor.net/ua/resonance/3549501/butusov-pro-zatrymannya-kerivnykiv-pidpryyemstva-yake-postachalo-brakovani-miny>

4. **В Україні** стартувала кампанія щодо повернення депортованих дітей - родичів закликають здати зразки ДНК [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. *В Україні розпочалась інформаційна кампанія "Повернемо українських дітей додому", одним з ключових елементом якої стане єдина ДНК-база родичів зниклих дітей. Як зазначили у Міністерстві внутрішніх справ (МВС), реалізація кампанії розпочалася по всій Україні, приділяючи особливу увагу східним та південним регіонам України. За даними відомства, з моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну майже 20 000 українських дітей були депортовані та/або примусово переміщені. Міжнародний кримінальний суд (МКС) видав ордери на арешт російських посадовців, визнавши ці дії воєнними злочинами. Слідчі поліції першими контактують з безпосередніми свідками воєнних злочинів та родинами депортованих Росією, безвісти зниклих через війну дітей і мають найбільший досвід роботи з потерпілими.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3989518-v-ukraini-startovala-kampania-sodo-povernenna-deportovanih-ditej-rodiciv-zaklikaut-zdati-zrazki-dnk.html>

5. **БАКС змінив запобіжний захід Андрію Смирнову** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Вищого антикорупційного суду (БАКС) частково задовольнити клопотання детективів Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), погоджене прокурором Спеціальної антикорупційної прокуратури (САП), про зміну запобіжного заходу колишньому заступнику керівника Офісу Президента України (ОПУ) Андрію Смирнову на тримання під вартою з альтернативою внесення 18 млн грн застави. Зазначено, що 16 квітня 2025 року САП і НАБУ повідомили про підозру Андрію Смирнову у прийнятті пропозиції неправомірної вигоди в розмірі 100 тис. дол. США та легалізації майна, одержаного злочинним шляхом, за що передбачено*

відповідальність за ч. 1 ст. 368-5, чч. 1, 2 ст. 209 та ч. 4 ст. 368 Кримінального кодексу України (КК України). Текст: <https://pravo.ua/vaks-zminyv-zapobizhnyi-zakhid-andriiu-smyrnovu/>

6. Валендюк О. Нова практика укладення угод про визнання винуватості у WCC провадженнях: українські реалії та міжнародний досвід [Електронний ресурс] / Олег Валендюк, Ольга Шаповалова // Юрид. практика. – 2025. – 8 трав. – Електрон. дані. *Розглянуто проблему вдосконалення інституту угод про визнання винуватості у кримінальному провадженні у контексті протидії WCC - так званій білокомірцевій злочинності, суб'єктами якої виступають представники державних органів, органів місцевого самоврядування, крупного бізнесу, керівники підприємств, банківських установ, організацій. Зазначено, що необхідність змін обумовлена міжнародними зобов'язаннями України в межах співпраці з Європейським Союзом (ЄС), Міжнародним валютним фондом (МВФ) та GRECO у зв'язку з тим, що боротьба з корупцією, протидія відмиванню коштів та фінансуванню тероризму є частиною "фундаментальних засад" процесу вступу до ЄС. Вказано, що інститут угод в кримінальних провадженнях доказав свою ефективність у багатьох країнах світу, зокрема в Італії, Іспанії, Франції, Чехії, Польщі, та особливу увагу приділено досвіду застосування інституту угод в Нідерландах. Наведено рекомендації ЄС щодо реформування інституту угод про визнання винуватості в кримінальному провадженні в Україні та проаналізовано судову практику щодо WCC-правопорушень. Висвітлено питання законодавчого врегулювання процесу впровадження інституту угод, зокрема окреслено ключові норми Закону № 4033-IX "Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення регулювання угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією", який був прийнятий Верховною Радою України (ВР України) 29 жовтня 2024 року та набув чинності з*

1 листопада 2024 року. Надано пропозиції щодо основних напрямів продовження удосконалення інституту угод та наголошено, що ключовим орієнтиром для подальших реформ залишається баланс між ефективністю, справедливістю та довірою суспільства до правосуддя. Текст: <https://pravo.ua/nova-praktyka-ukladennia-uhod-pro-vyznannia-vynuvatosti-u-wcc-provadzheniakh-ukrainski-realii-ta-mizhnarodnyi-dosvid/>

7. Василяченко А. І. Запобігання адміністративним правопорушенням пов'язаних з корупцією в системі Державної кримінально-виконавчої служби України [Електронний ресурс] / А. І. Василяченко // Прав. держава / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – 2025. – № 57. – С. 85-91. *Проаналізовано правову базу й основні причини виникнення корупційних правопорушень та їх вплив на функціонування кримінально-виконавчої системи. Акцентовано увагу на основних факторах, що сприяють виникненню корупційних ризиків, зокрема нормативно-правових, організаційних та морально-етичних аспектів діяльності працівників Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС України). Проаналізовано сучасні механізми протидії корупційним проявам, включаючи впровадження антикорупційних заходів, посилення контролю за службовою діяльністю та підвищення рівня правової свідомості персоналу. Запропоновано комплекс заходів, спрямованих на вдосконалення превентивних механізмів, зокрема - удосконалення антикорупційного законодавства, розробка спеціалізованих програм підготовки працівників кримінально-виконавчої служби, впровадження системи етичного моніторингу, а також активізація співпраці з громадськими організаціями для підвищення прозорості діяльності установ виконання покарань. Визначено ключові напрямки вдосконалення правових механізмів та організаційних заходів для зниження рівня корупційних ризиків. Наголошено на важливості міжвідомчої співпраці, громадського контролю та розвитку культури доброчесності для зміцнення правопорядку в системі*

<http://pd.onu.edu.ua/article/view/325385/317470>

8. **Відбулося експертне обговорення протидії незаконному обігу зброї в Україні** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 30 квіт. [№ 336]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності Сергій Іонушас, його заступники Максим Павлюк, Григорій Мамка, В'ячеслав Медяник, голови підкомітетів Олександр Бакумов та Олександр Дануца, член Комітету Володимир Захарченко взяли участь в експертному обговоренні "Спільні заходи щодо протидії незаконному обігу зброї, боєприпасів та вибухонебезпечних речовин в Україні". Захід відбувся під головуванням міністра внутрішніх справ України Ігоря Клименка та спецпредставника Головування - Координатора проєктів ОБСЄ посла Петра Мареша. Зазначено, що захід став платформою для обміну бачення ситуації на національному рівні та подальшого прогресу в боротьбі з незаконним обігом зброї.* Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/383679>

9. **Грібов М. Л. Оперативно-розшукова таємниця як елемент забезпечення інформаційної безпеки** [Електронний ресурс] / М. Л. Грібов // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ "Ун-т сучас. знань". – 2025. – № 132. – С. 21-28. *Обґрунтовано доцільність запровадження до законодавства категорії "таємниця оперативно-розшукової діяльності" ("оперативно-розшукова таємниця") як одного з юридичних засобів забезпечення інформаційної безпеки особи, суспільства та держави. Подано пропозиції щодо юридичної регламентації такої таємниці із зазначенням її поняття, суб'єктів та засобів охорони. Вказано, що такий крок дасть можливість зекономити час працівників правоохоронних органів та матеріальні ресурси, які невиправдано витрачаються на засекречування, розсекречування та захист відомостей, розголошення яких не може становити загрози для національної безпеки.*

Крім того, запровадження зазначеного підходу забезпечить підвищення оперативності та ефективності оперативно-розшукової діяльності (ОРД), збільшить можливості в використанні матеріалів ОРД як доказів у кримінальному провадженні. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/hribov_132.pdf

10. **Гуцалюк М. В. Кіберзагрози під час гібридної війни та протидія організованим кіберзлочинності** [Електронний ресурс] / М. В. Гуцалюк // Інформація і право. — 2025. — № 1. — С. 123-131. *Розглянуто основні виклики кібербезпеці в Україні в умовах гібридної війни та зростаючої загрози організованої кіберзлочинності. Особливу увагу приділено аналізу масштабних кібератак на критичну інфраструктуру, загрозам дезінформації, кібершпигунству та використанню новітніх технологій у злочинних цілях. Окреслено ключові напрямки протидії кіберзагрозам, включаючи вдосконалення законодавства, міжнародну співпрацю, впровадження сучасних технологій та підготовку спеціалізованих кадрів. Акцентовано увагу на необхідності введення поняття електронних доказів в Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України).* <http://il.ippi.org.ua/article/view/324708/314755>

11. **Дабіжа О. Про деякі процесуальні особливості звільнення від кримінальної відповідальності за самовільне залишення військової частини або місця служби та дезертирство** [Електронний ресурс] / О. Дабіжа // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад."— 2025. — № 1. — С. 203-212. *Досліджено процесуальні особливості звільнення від кримінальної відповідальності за вчинення таких злочинів як самовільне залишення військової частини або місця служби та дезертирства в умовах воєнного стану в Україні. Акцентовано на питаннях повернення військовослужбовців, що вчинили зазначені злочини, на військову службу. Проаналізовано положення статей 407 та 408 Кримінального кодексу України (КК України), які криміналізують відповідні правопорушення. Розглянуто зміни в законодавстві щодо кримінальної відповідальності*

військовослужбовців, а також механізми їх звільнення від кримінальної відповідальності відповідно до Закону України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану" від 20 серпня 2024 р. Окреслено ключові проблеми правозастосування, зокрема, труднощі з поверненням військовослужбовців на службу та роль командування в цьому процесі. Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/28.pdf

12. 9 травня оголосять політичну підтримку створення спецтрибуналу щодо злочину агресії РФ [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. *За словами заступниці керівника Офісу Президента України (ОПУ) Ірини Мудрої, повний пакет установчих документів про створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Російської Федерації (РФ) проти України сформовано, а 9 травня 2025 року на зустрічі високого рівня буде оголошена політична підтримка створення спецтрибуналу. Наразі паралельно триває процес створення компенсаційної комісії, яка виноситиме рішення про суми збитків, які РФ завдала постраждалим громадянам. Над цим механізмом сьогодні працюють представники 54 держав, а також Ради Європи та Європейського Союзу (ЄС). Народний депутат Олексій Гончаренко зазначив, що угоду між Україною та Радою Європи про початок створення спецтрибуналу підпишуть Президент України Володимир Зеленський та генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/9-travnya-ogolosyat-politichnu-pidtrimku-stvorenniya-spectribunalu-shchodo-zlochynu-agresiyi-rf.html>

13. Дергачов А. Дія кримінальних процесуальних норм у просторі під час проведення військової операції Збройних сил України на території Курської області РФ [Електронний ресурс] / А. Дергачов // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. – С. 44-51.

Розглянуто особливості дії кримінальних процесуальних норм у просторі під час проведення військової операції Збройних сил України (ЗСУ) на території Курської області Російської Федерації (РФ). Приділено увагу питанню поширення національних кримінальних процесуальних норм на визначену територію в контексті проведення окремих кримінальних процесуальних дій на кшталт слідчих (розшукових) дій чи негласних слідчих (розшукових) дій. Проаналізовано міжнародно-правове регулювання можливості поширення національного унормування відповідних суспільних відносин на території іноземної держави та його відповідність національним кримінальним процесуальним нормам. Наголошено, що чинний кримінальний процесуальний закон закріплює засади здійснення кримінального провадження, серед яких особливого значення набувають верховенство права та законність. Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/8.pdf

14. Дідківська Г. В. Проблеми кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти довкілля: міжнародний досвід [Електронний ресурс] / Г. В. Дідківська // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2025. – № 132. – С. 39-45. *Досліджено питання відповідальності фізичних осіб за кримінальні правопорушення проти довкілля відповідно до кримінального законодавства Європейського Союзу (ЄС). Проаналізовано кримінальне законодавство окремих країн ЄС щодо відповідальності за правопорушення проти довкілля. Приділено увагу наслідкам збройних конфліктів для довкілля та зазначено, що Україна може відігравати ключову роль в екологічній розбудові миру після завершення збройного конфлікту. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/didkivska_132.pdf*

15. До переліку антиукраїнських книжок увійшло ще 16 видань [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 2 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням Державного комітету телебачення і радіомовлення України до оновленого переліку видавничої продукції антиукраїнського змісту додано 16 російських книжок. Перелік покликаний проінформувати*

книгорозповсюджувачів та правоохоронні органи про те, що спроби розповсюдження включених до Реєстру видань може містити ознаки злочинів, відповідальність за вчинення яких передбачена такими статтями Кримінального кодексу України (КК України): ст. 109: Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; ст. 110: Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; ст. 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію; ст. 436: Пропаганда війни тощо. Текст: <https://chytomo.com/do-pereliku-antyukrainskykh-knyzhok-uvijshlo-shche-16-vydan/>

16. Дунаєв І. В. Інституційні механізми протидії рейдерству в Україні під час воєнного стану і надзвичайних ситуацій: виклики та перспективи удосконалення [Електронний ресурс] / Ігор Володимирович Дунаєв // Наук. перспективи / громад. наук. орг. "Всеукр. Асамблея докторів наук із держ. упр."; громад. орг. "Асоц. науковців України". – 2025. – № 3. – С. 149-167. Досліджено інституційні механізми протидії рейдерству в Україні в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій. Проаналізовано трансформацію антирейдерської політики після повномасштабного вторгнення Росії та виявлено ключові вразливості інституційної системи захисту прав власності в кризових умовах. Встановлено, що ефективність традиційних антирейдерських механізмів суттєво знизилася через обмежений доступ до державних реєстрів, масову релокацію підприємств та зміну характеру рейдерських практик. Особливу увагу приділено проблемі рейдерства на місцевому рівні, де децентралізація управління в поєднанні з ослабленням контрольних функцій створила сприятливі умови для зловживань. Висвітлено міжнародний досвід протидії рейдерству в умовах збройних конфліктів на прикладі балканської, грузинської, ізраїльської та колумбійської моделей. Визначено перспективи адаптації зарубіжного досвіду в українському контексті з урахуванням специфіки національної

правової системи. Запропоновано комплексні рекомендації з удосконалення інституційних механізмів протидії рейдерству, а саме: інституційне посилення Бюро економічної безпеки (БЕБ) через створення спеціалізованого Департаменту протидії рейдерству; цифрова трансформація системи захисту прав власності з використанням блокчейн-технологій та систем "цифрового нотаріату"; реформування судової системи розгляду корпоративних спорів із запровадженням принципу "презумпції незаконності" для транзакцій на окупованих територіях; розвиток механізмів публічно-приватного партнерства у сфері економічної безпеки; вдосконалення механізмів міжнародної співпраці для протидії транскордонному рейдерству. Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/21874/21845>

17. **Еволюція принципу суверенітету в українському державотворенні: теорія та практика** : зб. наук. пр. / Міжнар. асоц. істориків права, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Коміс. історії укр. права при Президії НАН України ; [редкол.: О. В. Скрипнюк та ін.]. – Київ : Талком, 2024. – 207 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A834256** Зі змісту: Державний суверенітет як об'єкт кримінально-правової охорони в умовах збройної агресії Росії проти України / В. Н. Кубальський. – С. 83-86.

18. **Експрезидент Янукович отримав ще один вирок: 15 років позбавлення волі** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 28 квіт. – Електрон. дані. Подано повідомлення Офісу Генерального прокурора про розгляд Подільським районним судом Києва справи четвертого Президента України Віктора Януковича. Зазначено, що суд визнав Віктора Януковича винним в організації незаконного переправлення осіб через державний кордон України та підбурюванні до дезертирства відповідно до ч. 2 ст. 332, ч. 4 ст. 27 ч. 2 ст. 408 Кримінального кодексу України (КК України) та призначив йому покарання у вигляді 15 років позбавлення. Висвітлено обставини справи та вказано, що це вже другий вирок колишньому Президенту - у січні

2019 року його засуджено за державну зраду та пособництво у веденні агресивної війни (ч. 1 ст. 111, ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 437 КК України) та призначено 13 років позбавлення волі. Текст: <https://pravo.ua/eksprezydent-ianukovych-otrymav-shche-odyn-vyrok-15-rokiv-pozbavlennia-voli/>

19. **Жарюк Н. Чи завжди посадовця притягують справедливо: аналіз статті 364 КК України** [Електронний ресурс] / Наталія Жарюк // Юрид. газ. – 2025. – 5 трав. - Електрон. дані. *Детально проаналізовано склад злочину, передбаченого ст. 364 Кримінального кодексу України (КК України) - зловживання владою або службовим становищем. Розкрито, хто саме підпадає під категорію службових осіб, на яких поширюється дія цієї норми, зокрема це посадовці органів влади, місцевого самоврядування, державних та комунальних підприємств. Детально розглянуто елементи складу злочину: об'єктивна сторона (протиправні дії, наслідки у вигляді істотної шкоди, причинно-наслідковий зв'язок) та суб'єктивна сторона (прямий умисел і мета отримання неправомірної вигоди). Наголошено на особливостях досудового розслідування таких справ, яке, як правило, супроводжується негласними слідчими діями, та важливості своєчасного залучення фахового захисника.* Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chi-zavzhdi-posadovcya-prityaguyut-spravedливо-analiz-statti-364-kk-ukrayini-.html>

20. **За розпалювання національної ворожнечі** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2025. – 2 трав. (№ 18). – Електрон. дані. *Йдеться про спрямування до суду прокуратурою Автономної Республіки Крим (АР Крим) та міста Севастополь обвинувального акту щодо директора Інституту медіакомунікацій, медіатехнологій та дизайну окупаційного Кримського федерального університету ім. В.І. Вернадського, який виправдовував збройну агресію проти України та закликав до зміни меж її території. Зазначено, що фігуранту інкриміновано публічні заклики до вчинення дій з метою зміни меж території та державного кордону України - чч. 1, 2 ст. 110 Кримінального кодексу України (КК України), колабораційну*

діяльність - ч. 6 ст. 111-1 КК України, умисні дії, спрямовані на розпалювання національної ворожнечі - ч. 1 ст. 161 КК України та виправдовування збройної агресії Російської Федерації (РФ) проти України, вчинене з використанням медіа - ч. 3 ст. 436-2 КК України. Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=26935>

21. **Забезпечення належних умов для екстрадованих осіб: системні кроки України для виконання міжнародних зобов'язань** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства юстиції України, держава забезпечує стабільну роботу тюрем і безпеку в'язнів та затриманих, що критично для виконання запитів України на екстрадицію через європейських партнерів. На виконання Закону України щодо дотримання прав екстрадованих осіб та засуджених, переданих в Україну, Міністерством юстиції затверджено спеціальний Перелік установ виконання покарань, в яких передбачене тримання цієї категорії осіб. Станом на 2025 рік до переліку включено 17 установ - 11 слідчих ізоляторів та 6 виправних колоній, які розташовані на безпечній відстані від зон бойових дій та тимчасово окупованих територій (ТОТ). Ці установи поступово адаптуються до нових вимог, передбачених на національному та міжнародному рівнях. Разом з тим, визначення тортур у Кримінальному кодексі України (КК України) було узгоджено з Конвенцією ООН проти тортур та інших жорстоких, нелюдських або принижувальних видів поводження і покарання. Нова норма встановлює особливу кваліфікуючу обставину для тортур, таку як вчинення цього злочину представником держави або представником іноземної держави. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/zabezpechennya-nalezhnih-umov-dlya-ekstradovanih-osib-sistemni-kroki-ukrayini-dlya-vikonannya-mizhna.html>

22. **Загородній А. Участь прокурора під час видачі особи (екстрадиції): питання теорії та практики** [Електронний ресурс] / А. Загородній, В. Волошина // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." –

2025. – № 1. – С. 7-14. Проаналізовано етапи видачі особи (екстрадиції), а саме: передача особи в Україну та з території України. Розглянуто діяльність Офісу Генерального прокурора України (ОГП України) та зазначено, що задля передачі особи ОГП України після набрання чинності прийнятого ним рішення надає відповідні доручення компетентним органам України. Окреслено особливості процедури видачі (екстрадиції) особи у спрощеному порядку. Висвітлено процесуальні дії, які відбуваються під час кожного етапу екстрадиції. Особливу увагу приділено функціям ОГП України під час екстрадиції та організації роботи органів прокуратури у сфері міжнародного співробітництва щодо екстрадиції. Вказано на основні нормативно-правові акти, якими керуються органи прокуратури під час екстрадиції, а саме: Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України); Європейська конвенція про видачу правопорушників; Конвенція про екстрадицію; наказ ОГП України "Про організацію роботи органів прокуратури України у сфері міжнародного співробітництва". Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/3.pdf

23. Запісочний В. О. Криміналістична характеристика шахрайства, вчиненого під приводом проповідування віровчень та виконання релігійних обрядів [Електронний ресурс] / В. О. Запісочний // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ "Ун-т сучас. знань". – 2025. – № 133. – С. 208-212. Проаналізовано криміналістичну характеристику шахрайства, вчиненого під приводом проповідування віровчень і виконання релігійних обрядів. Розглянуто типові способи вчинення злочину, такі як маніпулювання релігійними переконаннями, використання псевдорелігійних ритуалів і фіктивних організацій. Висвітлено риси злочинців (комунікативність, знання релігійної догматики) та особливості потерпілих. Наголошено на значенні цих знань для ефективного розслідування, профілактики шахрайства та посилення контролю за релігійною сферою. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/04/zapisochny_133.pdf

24. **Здоровило Т. В Україні вперше викрили агентурну мережу воєнрозвідки Угорщини** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 9 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) агентурної мережі воєнної розвідки Угорщини, яка здійснювала шпигунську діяльність на шкоду Українській державі. Зазначено, що завданням членів злочинної групи був збір інформації про військову захищеність Закарпатської області, пошук вразливих місць у наземній і повітряній обороні регіону, а також вивчення суспільно-політичних поглядів місцевих жителів: зокрема, сценаріїв їхньої поведінки, якщо на територію регіону зайдуть угорські війська. Наразі слідчі СБУ повідомили фігурантам про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) - державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану, за що зловмисникам загрожує довічне ув'язнення з конфіскацією майна. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189290/>*

25. **Здоровило Т. Гондураський кокаїн на мільйони: затримано учасників ОЗП очолюваного українським "наркобароном"** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття оперативниками Департаменту стратегічних розслідувань (ДСР) та слідчими Національної поліції України (НПУ) мешканця Києва, який організував контрабанду кокаїну з країн Центральної Америки. Організатора контрабандного каналу затримали під час отримання поштового відправлення, де виявили 200 грамів кокаїну, а також у нього вилучили підроблені документи. На підставі зібраних доказів лідеру угруповання та двом його спільникам слідчі повідомили про підозру за кількома статтями Кримінального кодексу України (КК України): ч. 3 ст. 307 (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів); ст. 305 (Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів). Підозрюваним може загрозовувати до 12 років в'язниці з*

конфіскацією майна, і наразі піж керівництвом Офісу Генерального прокурора (ОГП) проводиться подальший збір доказової бази для притягнення до відповідальності інших осіб, причетних до контрабанди та збуту кокаїну. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189223/>

26. Здоровило Т. Готував удари по Миколаєву "в обхід" української ППО: затримано росінформатора [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про затримання в Миколаєві співробітниками Служби безпеки України (СБУ) місцевого інформатора ворога, який коригував удари по захисниках міста. Співробітники СБУ викрили зловмисника на початкових етапах його розвідактивності, задокументували її і провели заходи для убезпечення локацій Сил оборони. Наразі ворожому агенту повідомили про підозру за ч. 3 ст. 114-2 Кримінального кодексу України (КК України) - несанкціоноване поширення інформації про переміщення або розміщення Збройних сил України (ЗСУ) чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного стану, і йому загрожує до 12 років тюрми.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189216/>

27. Здоровило Т. Європарламент ухвалив резолюцію про повернення депортованих українських дітей з росії [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 8 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення Європейським парламентом резолюції про повернення українських дітей, яких Росія депортувала або примусово перемістила. Наведено коментар у Телеграмі глави Офісу Президента України (ОПУ) Андрія Єрмака, який подякував Європарламенту за ухвалений документ та зазначив, що резолюція, підтримана п'ятьма провідними політичними групами Європарламенту, містить такі ключові положення: засудження насильницьких дій Росії та співучасті Білорусі у злочинах проти українських дітей: убивства, примусові переміщення й депортації, незаконні всиновлення, сексуальне насильство, примусова русифікація та мілітаризація; заклик до*

Європейського Союзу (ЄС) притягнути винних до відповідальності та запровадити санкції проти осіб і установ, причетних до цих злочинів; вимога негайного припинити злочини, розкрити інформацію про всіх депортованих дітей та забезпечити їхнє безпечне і безумовне повернення; заклик надати міжнародним організаціям доступ до всіх дітей, вивезених до Росії, і засудження насильницького нав'язування громадянства Російської Федерації (РФ) та державних програм усиновлення як інструментів примусової асиміляції; звернення до світової спільноти із закликом посилити координацію, зокрема через Спеціальний трибунал за злочин агресії проти України. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189286/>

28. **Здоровило Т. Затримано керівництво оборонного заводу - підозрюють у поставках бракованих снарядів до ЗСУ** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 29 квіт. – Електрон. дані. *Йдеться про затримання на Дніпропетровщині Службою безпеки України (СБУ) керівництва оборонного заводу за підозрою в постачанні до Збройних сил України (ЗСУ) бракованих мінометних снарядів. Усім затриманим повідомили про підозру в перешкоджанні ЗСУ, і наразі фігурантам загрожує 15 років тюрми.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189152/>

29. **Здоровило Т. Затримано російського "крота" у бойовій бригаді ЗСУ на Харківщині** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 6 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про затримання співробітниками військової контррозвідки Служби безпеки України (СБУ) за сприяння Головнокомандувача Збройних сил України (ЗСУ) у зоні бойових дій на Харківщині агента Російської Федерації (РФ), яким виявився контрактник однієї із бригад ЗСУ. Слідчі СБУ повідомили агенту про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) - державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану, відповідно до якої зловмиснику загрожує довічне позбавлення волі з конфіскацією майна.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189233/>

30. **Здоровило Т. Комбат вимагав бойові виплати у підлеглих** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 5 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про ліквідацію співробітниками Служби безпеки України (СБУ) та Державного бюро розслідувань (ДБР) за сприяння Головнокомандувача Збройних сил України (ЗСУ) в одній із бригад ЗСУ схеми незаконного нарахування підвищених виплат. За результатами спільних дій на Донеччині затримано командира батальйону військового з'єднання, який вимагав з підлеглих "відкати" за нарахування їм фіктивних надбавок нібито за участь у боях на передовій. Наразі затриманому повідомлено про підозру за ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України (КК України) - одержання неправомірної вигоди службовою особою, поєднане з вимаганням, за що зловмиснику загрожує до десяти років позбавлення волі з конфіскацією майна.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189226/>

31. **Здоровило Т. Навидобували незаконно копалин з родовища на понад 400 млн грн – Нацполіція** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття слідчими Національної поліції України (НПУ) групи осіб, які незаконне видобували копалини з родовища на сотні мільйонів гривень. Наразі обвинувальний акт стосовно чотирьох учасників організованої злочинної групи скеровано до суду для розгляду справи по суті, і фігурантам інкримінують вчинення злочинів, передбачених кількома статтями Кримінального кодексу України (КК України): ст. 209 (Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом); ст. 240 (Порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин). Окрім того, на майно обвинувачених вартістю 10 млн грн накладені арешти.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189267/>

32. **Здоровило Т. Нападниці на відомого волонтера та активіста Сергія Стерненка повідомлено підозру – СБУ** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 2 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про повідомлення слідчими Служби безпеки України (СБУ) підозри*

зловмисниці, яка 1 травня здійснила спробу вбивства волонтера та активіста Сергія Стерненка. Висвітлено обставини справи та зазначено, що наразі фігурантці інкримінується скоєння злочину, передбаченого наступними статтями Кримінального кодексу України (КК України): ч. 2 ст. 111 (державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану); ч. 2 ст. 15, ч. 3 ст. 27 та ч. 2 ст. 115 (закінчений замах на вбивство з корисливих мотивів, вчинений на замовлення, за попередньою змовою групою осіб).
Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189191/>

33. **Здоровило Т. Наслідки окупації : з Херсона рашисти викрали сотні тисяч архівних документів - Мін'юст** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 30 квіт. – Електрон. дані. Наведено заяву в телеєфірі заступниці міністра юстиції України Вікторії Васильчук, яка повідомила, що після звільнення Херсона виявлено нестачу майже 360 тисяч документів Національного архівного фонду, викрадених росіянами. Посадовиця зазначила, що Головне управління розвитку Міністерства оборони (МО) та Державна архівна служба України активно співпрацюють для виявлення осіб, причетних до викрадення культурної спадщини, та наголосила, що правоохоронними органами можуть бути порушені кримінальні справи та зібрані документи для можливого кримінального переслідування. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189160/>

34. **Здоровило Т. Проводили ворожі ІПСО в Україні: затримано агентів гру** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 6 трав. – Електрон. дані. Подано повідомлення Служби безпеки України (СБУ) про нейтралізацію агентурної мережі російської воєнної розвідки, яка допомагала російським агресорам проводити інформаційно-психологічні спецоперації (ІПСО) проти України. Зазначено, що за результатами комплексних заходів у Києві, Дніпрі та Хмельницькому затримано трьох агентів Російської Федерації (РФ), які пощирювали ворожі ІПСО від імені "пересічних громадян" України. Слідчі СБУ повідомили всім затриманим про підозру за ч. 1 ст. 114-1 Кримінального кодексу України (КК

України) - перешкоджання законній діяльності Збройних сил України (ЗСУ) та інших військових формувань, а також наразі вирішується питання щодо додаткової кваліфікації їхніх дій за ст. 111 (державна зрада). Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189259/>

35. **Здоровило Т. Трибунал над російськими злочинцями є незворотнім – євродипломати у Львові** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 9 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про спільну пресконференцію очільників української та європейської дипломатії у Львові, учасники якої заявили, що трибунал щодо злочину російської агресії проти України є обов'язковим елементом правосуддя і лідери Російської Федерації (РФ) не мають лишатися безкарними. Зокрема висока представниця Європейського Союзу (ЄС) з безпекової та зовнішньої політики ЄС Кая Калас наголосила, що агресія – це "лідерський злочин", який передбачає вину керівників країни, а міністр закордонних справ України Андрій Сибіга відзначив, що існує юридична можливість досягти вироків щодо найвищих керівників РФ.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189299/>

36. **Здоровило Т. У Монако затримано сина експрезидента Мотор Січі за розкрадання активів підприємства** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 2 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) та Офісом Генерального прокурора (ОГП) масштабної схеми розкрадання активів АТ "Мотор Січ". Як зазначено у повідомленні СБУ, "за результатами роботи спільної слідчої групи СБУ та ОГП, правоохоронних органів Князівства Монако та Французької Республіки в Монако затримано сина експрезидента "Мотор Січі", який разом із батьком підозрюється у розкраданні активів промислового гіганта". Наразі слідчі СБУ повідомили сину експрезидента "Мотор Січі" про підозру за ч. 3 ст. 209 Кримінального кодексу України (КК України) - легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинені організованою групою в особливо великому розмірі, за що*

зловмиснику загрожує до 12 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Також нову підозру за декількома статтями КК України отримав ексочільник "Мотор Січі", який наразі перебуває під вартою за обвинуваченням у співпраці з Російською Федерацією (РФ). Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189186/>

37. **Зінченко С. О. Адміністративно-правовий статус органів дізнання в Україні** [Електронний ресурс] / Сергій Олександрович Зінченко // Нове укр. право / Наук.-дослід. ін-т правотворчості та наук.-прав. експертиз Нац. акад. прав. наук України. – 2025. – № 1. – С. 158-162. *Досліджено особливості адміністративно-правового регулювання діяльності органів дізнання в Україні. Проаналізовано систему нормативно-правових актів, що визначають правовий статус і повноваження органів дізнання. Розглянуто питання розмежування процесуальних повноважень між дізнавачами та слідчими. Встановлено низку проблем, зокрема вказано на наявність суттєвих обмежень у процесуальних правах дізнавачів, зокрема щодо самостійного звернення до слідчого судді із клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Запропоновано системне вирішення виявлених проблем шляхом розроблення і ухвалення Закону України "Про органи досудового розслідування", який має закріпити єдині стандарти процесуальної самостійності слідчих і дізнавачів. Обґрунтовано необхідність внесення комплексних змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) щодо розширення процесуальних повноважень дізнавачів і керівників органів дізнання.* Текст: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/727/666>

38. **Ісаєнко Є. (Не) перші дзвони: з якими неписаними складнощами доводиться стикатись адвокатам у кримінальних провадженнях** [Електронний ресурс] / Євгеній Ісаєнко // Юрид. практика. – 2025. – 2 трав. – Електрон. дані. *Розглянуто особливості діяльності адвокатів під час надання правничої допомоги у кримінальних провадженнях. Окреслено основні напрями та етапи процесуальної роботи адвоката,*

зокрема акцентовано на проблемах, пов'язаних із поданням клопотання про застосування запобіжного заходу. На основі аналізу певних негативних тенденцій в адвокатській діяльності, які заважають захиснику активно та ефективно здійснювати свої повноваження, зроблено висновок про необхідність створення таких умов для роботи адвокатів, щоб вони не боялись притягнення до кримінальної відповідальності за якісне здійснення захисту. Текст: <https://pravo.ua/ne-pershi-dzvony-iz-iaakymy-nepysanymy-skladnoshchamy-dovodytsia-stykatysia-advokatam-u-kryminalnykh-provadžhenniakh/>

39. **ККС ВС зробив висновок щодо неможливості відмови особи від мобілізації за релігійними переконаннями** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 2 трав. – Електрон. дані. Подано постанову Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (ККС ВС) від 15 квітня 2025 року у справі № 573/406/24. Окреслено обставини справи, у якій суди визнали військовозобов'язаного винним у тому, що він після отримання повістки без поважних причин не прибув до територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) для проходження військової служби у військовій частині, та засудили його за ст. 336 Кримінального кодексу України (КК України) до покарання у вигляді позбавлення волі на строк три роки. У відповідь на касаційну скаргу захисника, який стверджував, що підзахисний не може бути притягнутий до кримінальної відповідальності, оскільки віровчення релігійного об'єднання "Свідків Єгови", до якого і належить фігурант справи, не дозволяє виконувати будь-яку військову службу, ККС ВС зробив висновок, що перебування держави у правовому режимі воєнного стану є вагомою причиною необхідності виконання військового обов'язку всіма громадянами України, в тому числі й "Свідками Єгови". Текст: <https://pravo.ua/kks-vs-zrobyv-vysnovok-shchodo-nemozhlyvosti-vidmovy-osoby-vid-mobilizatsii-za-relihiinymy-perekonanniamy/>

40. **Клименко І. Ю. Досвід зарубіжних країн у запобіганні організованої злочинності неповнолітніх** [Електронний ресурс] / І. Ю. Клименко // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2025. – № 132. – С. 275-280. *Проаналізовано зарубіжний досвід запобігання організованій злочинності серед неповнолітніх. Розглянуто чинники, що сприяють втягуванню молоді у кримінальне середовище, та ефективні профілактичні практики в країнах Європейського Союзу (ЄС), Сполучених Штатах Америки (США), Канади та Японії. Окрему увагу приділено мультидисциплінарному підходу, програмам раннього втручання, менторству та роботі з групами ризику. Акцентовано, на важливості стабільних сімейних відносин як одного з ключових факторів профілактики втягування неповнолітніх у кримінальне середовище. Зроблено висновок про доцільність адаптації міжнародного досвіду до українських умов з метою вдосконалення системи запобігання злочинності серед молоді та сприяння їх ресоціалізації.* Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/klymenko_132.pdf

41. **Кононець В. Актуальні питання забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканість у кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / В. Кононець // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. — С. 79-83. *Здійснено комплексний теоретичний аналіз системи гарантій забезпечення права на свободу й особисту недоторканність у кримінальному провадженні. Розглянуто свободу й особисту недоторканність (недоторканність особи) як правові категорії. Зазначено, що це право закріплено як в Конституції України, так і в міжнародно-правових актах – Конвенції про захист прав людини й основних свобод, Протоколі № 4 до Конвенції про захист прав людини й основних свобод, Загальній декларації прав людини, Міжнародному Пакті про громадянські й політичні права. Наведено статистичні дані Офісу Генерального прокурора (ОГП), які свідчать, що з 24 лютого 2022 року розпочато розслідування 177 882 злочинів, пов'язаних зі збройним*

конфліктом, з яких понад 152 тисячі – за фактами порушення законів і звичаїв війни відповідно до ст. 438 Кримінального кодексу України (КК України). Надано пропозиції щодо вдосконалення деяких положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) з означеного питання. Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/12.pdf

42. **Крупницький О. С. Принципи міжнародного кримінального права** [Електронний ресурс] / Олександр Станіславович Крупницький // Наук. перспективи / Наук. перспективи / громад. наук. орг. "Всеукр. Асамблея докторів наук із держ. упр."; громад. орг. "Асоц. науковців України". – 2025. – № 3. — С. 1041-1051. *Розглянуто принципи міжнародного кримінального права, які є фундаментальними правовими засадами, що визначають основи кримінальної відповідальності за злочини міжнародного характеру, а також регулюють діяльність міжнародних і національних судових органів у сфері кримінального переслідування осіб, які вчинили такі злочини. Зазначено, що ці принципи забезпечують єдність правозастосування, справедливості судового розгляду та невідворотності покарання для винних осіб, сприяючи міжнародній співпраці у сфері кримінального правосуддя. Поділено принципи міжнародного кримінального права на: загальні (принцип індивідуальної кримінальної відповідальності; принцип незастосування терміну давності до військових злочинів і злочинів проти людства; принцип відповідальності особи за виконання нею злочинного наказу свого уряду або керівника, якщо свідомий вибір фактично був можливий тощо) та спеціальні (галузеві), до яких відносяться принцип "подвійної кримінальності"; принцип невторчання; принцип "відповідальність за діяння, визнане злочином нормою міжнародного кримінального права" та інші. Вказано, що принципи міжнародного кримінального права закріплені в міжнародних договорах, таких як Римський статут Міжнародного кримінального суду (МКС), Женевські конвенції, Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (1948), а також у судовій практиці міжнародних трибуналів. Акцентовано, що вони є основою міжнародної кримінальної*

юстиції та сприяють підтриманню миру, безпеки та захисту фундаментальних прав людини. Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/21942/21912>

43. **Кузнецов В. В. Криміналізація порушення законодавства про санкції: витоки і проблеми нормотворчої діяльності** [Електронний ресурс] / Віталій Володимирович Кузнецов // Нове укр. право / Наук.-дослід. ін-т правотворчості та наук.-прав. експертиз Нац. акад. прав. наук України. – 2025. – № 1. – С. 123-131. *Розглянуто європейський досвід у сфері протидії санаційному законодавству. Висвітлено його вплив на вітчизняну нормотворчу діяльність щодо криміналізації порушення і обходу обмежувальних заходів (санкцій). Обґрунтовано, що агресія Росії спонукала до застосування санкційного режиму до фізичних і юридичних осіб, які є учасниками чи причетними до цього міжнародного конфлікту, з боку як України, так і європейської спільноти. Констатовано, що недотримання окремими суб'єктами вимог санкційного режиму спонукало Європейський парламент та Раду Європи ухвалити Директиву ЄС 2024/1226 "Про визначення кримінальних правопорушень і покарань за порушення обмежувальних заходів Союзу та внесення змін до Директиви ЄС 2018/1673". Вказано, що кримінальне законодавство більшості країн – членів Європейського Союзу (ЄС) визнає порушення та/чи обхід санкцій протиправним діянням. Зроблено висновок про необхідність адаптації вітчизняного законодавства до вимог Директиви ЄС 2024/1226 та акцентовано, що внесення змін до Кримінального кодексу України (КК України) щодо криміналізації порушення обмежувального заходу (санкції) потребує не тільки врахування положень вказаної Директиви, але й дотримання принципу правової визначеності.* Текст:

<http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/723/662>

44. **Лаврьонов Р. П. Відповідальність за порушення правил користування та зберігання військового майна: міжнародний досвід і перспективи для України** [Електронний ресурс] / Роман Петрович

Лаврьонов // Нове укр. право / Наук.-дослід. ін-т правотворчості та наук.-прав. експертиз Нац. акад. прав. наук України. – 2025. – № 1. – С. 183-197.

Досліджено проблеми кримінально-правової відповідальності за військову недбалість, яка є одним із найбільш поширених правопорушень у військовій сфері та має значний вплив на бойову готовність, військову дисципліну й ефективність управління збройними силами. Проаналізовано чинне законодавство України, зокрема положення Кримінального кодексу України (КК України), що регулюють відповідальність за військову недбалість, а також визначено основні правові та правозастосовні проблеми, пов'язані з його застосуванням. Висвітлено міжнародний досвід, що включає особливості правового регулювання у країнах НАТО та Європейського Союзу (ЄС), де існують більш структуровані підходи до класифікації військових правопорушень і застосування кримінальних санкцій. На основі аналізу судової практики в Україні виявлено основні труднощі, пов'язані із правозастосуванням у справах про військову недбалість, та запропоновано комплекс заходів щодо вдосконалення кримінально-правової політики у сфері військової відповідальності, які включають створення спеціалізованих військових судів, підвищення рівня професійної підготовки слідчих, прокурорів і суддів, розроблення спеціальних методичних рекомендацій для органів правосуддя і оптимізацію санкцій за військову недбалість. Текст: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/731/670>

45. **Лиса А. Рада підтримала законопроект проти домагань у війську** [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 30 квіт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію народного депутата Ярослава Железняка про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) 30 квітня .2025 року у першому читанні законопроекту № 13037 "Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням". За словами*

депутата, законопроект спрямований на посилення військової дисципліни шляхом визначення механізмів запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі, сексуальним домаганням, насильству за ознакою статі та правопорушенням проти статевої свободи/недоторканості. Окреслено нововведення, запропоновані законопроектом. Зокрема, передбачено можливість військовослужбовцям надавати заяви/скарги або особисто звертатися до посадових осіб, органів військового управління, органів правопорядку, органів Служби правопорядку, органів, які проводять досудове слідство, та інших державних органів, у тому числі з порушенням вимог підпорядкованості, з питань забезпечення рівних прав і можливостей, дискримінації та насильства і протидії дискримінації за ознакою статі, релігії, національності та інших ознак. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4777246-rada-pidtrymala-zakonopriekt-proty-domahan-u-viisku>

46. **Літвин І. ДБР розслідує понад 2,5 тис. справ щодо злочинів проти нацбезпеки** [Електронний ресурс] / Інна Літвин // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 5 трав. — Електрон. дані. Вказано, що з початку повномасштабної війни Державне бюро розслідувань (ДБР) розслідує 2571 кримінальне провадження щодо злочинів проти національної безпеки. Зокрема розслідується: 1,8 тис. проваджень - за фактами державної зради, 584 - за колабораційну діяльність, 46 - щодо пособництва державі-агресору тощо. Зазначено, що серед останніх прикладів результативної роботи - викриття колишніх правоохоронців, псевдосуддів, чиновників і посадовців, які добровільно співпрацювали з окупаційною владою. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4778655-dbr-rozsliduie-ponad-25-tys-sprav-schodo-zlochyniv-proty-natsbezpeky>

47. **Мамченко Н. В Офісі Президента пояснили, які зміни передбачені законопроектом про Військового омбудсмена** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 9 трав. – Електрон. дані. Наведено коментар Генерального директора Директорату з питань

правової політики *Офісу Президента України (ОПУ) Віктора Дубовика щодо ключових положень зареєстрованих у Верховній Раді України (ВР України) президентського законопроекту № 13266 про Військового омбудсмена та законопроекту № 13267 про внесення змін до Кримінального кодексу України (КК України) та Кодексу про адміністративні правопорушення ((КУпАП)) щодо діяльності Військового омбудсмена. Зокрема Віктор Дубовик пояснив, що передбачається створення Офісу Військового омбудсмена як допоміжного органу з метою сприяння здійсненню демократичного цивільного контролю за сектором безпеки та оборони з питань забезпечення дотримання органами військового управління і військовим командуванням прав військовослужбовців. Зазначено, що цей Закон поширюватиметься на військовослужбовців сил безпеки та сил оборони, військовозобов'язаних і резервістів, членів добровольчих формувань територіальних громад та поліцейських поліції особливого призначення Національної поліції України (НПУ). Окрім того, посадовець розповів про зміни до кодексів задля забезпечення реалізації Закону про Військового омбудсмена та акцентував, що ці зміни: сприятимуть підвищенню довіри військовослужбовців до державних інститутів; забезпечать більш ефективний контроль за дотриманням їх прав і свобод; зміцнять правовий статус Військового омбудсмена і дадуть змогу більш ефективно захищати інтереси військовослужбовців; нададуть військовослужбовцям реальний механізм для захисту своїх прав і гарантують, що їхні скарги будуть розглянуті належним чином. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/330600-v-ofise-prezidenta-obyasnili-kakie-izmeneniya-predusmotreny-zakonoproektom-o-voennom-ombudsmene>*

48. Мамченко Н. Кабмін пропонує карати до 10 років позбавлення волі за протидію виконанню обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 6 трав. – Електрон. дані. Окреслено ключові положення урядового законопроекту № 13238 про внесення змін до

Кодексу про адміністративні правопорушення України (КУпАП) та Кримінального кодексу України (КК України), спрямованого на реалізацію погодженого урядом основного законопроекту № 13233 про реєстр рахунків та індивідуальних банківських сейфів громадян. Запропоновано внести зміни до: КУпАП щодо встановлення відповідальності для посадових осіб підприємств, установ і організацій за примушування працівника до звільнення, притягнення його до дисциплінарної відповідальності або піддання іншим негативним заходам впливу; до КК України щодо встановлення відповідальності за незаконне звільнення працівника з роботи у зв'язку з повідомленням ним про порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, а також відповідальності за протидію виконанням обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/330227-kabmin-predlagaet-nakazyvat-do-10-let-lisheniya-svobody-za-protivodeystvie-vypolneniyu-obyazannostey-subekta-pervichnogo-finansovogo-monitoringa>

49. **Мамченко Н. Президент підписав закон про зміни до КК і КПК щодо запобігання уникненню відповідальності за злочини проти нацбезпеки** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 8 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про підписання Президентом України Закону №4268-IX про внесення змін до Кримінального кодексу України (КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) щодо запобігання випадкам уникнення кримінальної відповідальності осіб, що вчинили кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки. Окреслено внесені зміни, а саме: назву розділу I Особливої частини КК України "Злочини проти основ національної безпеки України" замінено на "Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України"; у частині п'ятій статті 49 КК України та у частині другій статті 297-1 КПК України слово "злочинів" замінено словами "кримінальних правопорушень".* Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/330413-prezident-podpisal-zakon-ob->

[izmeneniyakh-v-uk-i-upk-otnositelno-predotvrascheniya-ukloneniya-ot-otvetstvennosti-za-prestupleniya-protiv-natsbezopasnosti](#)

50. **Мамченко Н. Прокурор зможе визначати місце проведення розслідування з урахуванням фактичного місця проживання родичів зниклої особи - Рада підтримала зміни до КПК** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 4 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) за основу законопроекту № 12414 про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) щодо особливостей досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із зникненням осіб безвісти за особливих обставин в умовах воєнного стану. Зазначено, що метою законопроекту є встановлення особливих умов проведення досудового розслідування, які дозволяють оперативно та ефективно реагувати на заяви про зникнення осіб і забезпечити доступ заявників (потерпілих), які є близькими родичами та членами сім'ї зниклої особи, до правових механізмів в умовах воєнного часу.* Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/329696-prokuror-smozhet-opredelyat-mesto-provedeniya-rassledovaniya-s-uchetom-fakticheskogo-mesta-prozhivaniya-rodstvennikov-propavshego-bez-vesti-litsa-rada-podderzhala-izmeneniya-v-upk>

51. **Мамченко Н. Суд для вирішення питання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого зможе користуватися Демографічним реєстром** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 8 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності рекомендувати парламенту ухвалити відразу в цілому як закон законопроект № 13260, яким пропонується розширити сферу застосування письмового провадження у Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України) для "недопущення зловживання правами стороною захисту". Окреслено зміни, які передбачено внести до КПК України, зокрема пропонується встановити, що суд з метою*

вирішення питання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого може користуватися даними Єдиного державного демографічного реєстру. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/330416-sud-dlya-resheniya-voprosa-o-napravlenii-ugolovnogo-proizvodstva-iz-odnogo-suda-v-drugoy-smozhet-polzovatsya-demograficheskim-reestrom>

52. **Мамченко Н. Суди зможуть частіше розглядати кримінальні провадження за відсутності учасників – комітет рекомендував прийняти закон** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про законопроект № 13178 про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій. Окреслено зміни, які вносяться до КПК України, та наведено коментар одного із авторів законопроекту народного депутата Сергія Іонушаса, який вказав, що один із напрямків вдосконалення полягає в закріпленні положень щодо перегляду кримінальних проваджень про вчинення кримінальних проступків у касаційному письмовому провадженні, "оскільки суд касаційної інстанції є судом права, а не судом факту та не має повноважень досліджувати докази".* Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/330325-sudy-smogut-chasche-rassmatrivat-ugolovnye-proizvodstva-v-otsutstvie-uchastnikov-komitet-rekomendoval-prinyat-zakon>

53. **Мамченко Н. У КК і КПК усунуть проблеми з порядком звільнення від кримінальної відповідальності поновлених на службі військових, які раніше вчинили СЗЧ чи дезертирство** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) народними депутатами Сергієм Іонушасом та Олександром Завітневичем законопроект № 13260 про внесення змін до Кримінального кодексу України (КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), яким пропонується врегулювати порядок звільнення від*

кримінальної відповідальності військовослужбовців, які добровільно повернулися на службу після скоєння самовільного залишення військової частини (СЗЧ) або місця служби чи дезертирства. Окреслено запропоновані зміни до кодексів і наведено коментар авторів законодавчої ініціативи, які зазначили, що з'явилась певна кількість військовослужбовців, які добровільно та у строки повернулися до служби та були поновлені командирами, проте вони не можуть скористатися підставою для звільнення від кримінальної відповідальності, оскільки не можуть надати до суду письмову згоду командира (начальника) військової частини на поновлення та продовження проходження такою особою військової служби, так як вже поновлені на військовій службі та несуть її. Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/330322-v-uk-i-upk-ustranyat-problemy-s-poryadkom-osvobozhdeniya-ot-ugolovnoy-otvetstvennosti-vosstanovlennyykh-na-sluzhbe-voennosluzhaschikh-kotorye-ranee-sovershili-szch-ili-dezertirstvo>

54. **Матвєєвський О. В. Окремі аспекти вдосконалення правового та організаційного забезпечення призначення та проведення судових експертиз наркотичних засобів при розслідуванні правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / О. В. Матвєєвський, І. В. Столяров // Прав. держава / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – 2025. – № 57. – С. 117-124. *Здійснено комплексний аналіз правових та організаційних аспектів, пов'язаних із вдосконаленням процесу призначення та проведення судових експертиз наркотичних засобів при розслідуванні правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом наркотиків в умовах воєнного стану. Окреслено виклики, які постають перед судово-експертною діяльністю, та окрему увагу приділено аналізу нормативно-правових та організаційних проблем, які впливають на ефективність роботи судових експертів. Вивчено організаційні проблеми, серед яких виділяються недостатня кількість кваліфікованих фахівців у галузі експертизи наркотичних засобів та недостатня взаємодія між слідчими та експертами, що погіршує здатність*

швидко й якісно виконувати завдання в умовах воєнного стану. Запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правового та організаційного регулювання проблеми шляхом розробки уніфікованих стандартів та процедур участі спеціалістів-хіміків у проведенні розслідування кримінального правопорушення, а також запровадження системи взаємозв'язку слідчого та спеціаліста. Текст: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/324750/317564>

55. **Миколенко О. М. Сутність і тенденції гуманізації кримінального процесуального законодавства України та його інститутів** [Електронний ресурс] / О. М. Миколенко // Прав. держава / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – 2025. – № 57. – С. 243-253. *Розкрито сутність і загальні тенденції гуманізації кримінального процесуального законодавства України та його інститутів. Наголошено, що гуманізація законодавства є соціально-правовим явищем та процесом, який охоплює не тільки кримінальне право, а й всі інші галузі та інститути публічного права, серед яких особливе місце посідає і кримінальне процесуальне право України. На прикладі альтернативних (позасудових) способів врегулювання конфліктів в кримінальному провадженні показано як загальні особливості гуманізації сучасного кримінального процесуального законодавства України, так і послідовний алгоритм механізму гуманізації мирової угоди у кримінальному провадженні, починаючи з прав учасників кримінального провадження, участі медіатора, особливостей винесення судових рішень та особливостей їх виконання.* Текст: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/325401/317566>

56. **Неділько Я. В. Доктрина електронних доказів у кримінальному процесі: національні особливості та світові тенденції** [Електронний ресурс] / Я. В. Неділько // Прав. держава / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – 2025. – № 57. – С. 254-262. *Досліджено місце та роль електронних доказів у кримінальному провадженні. Вказано, що у зв'язку з появою засобів інформаційно-комп'ютерних технологій (смартфонів,*

планшетів, ноутбуків тощо), які злочинці почали використовувати у своїх протиправних цілях, виникає новий вид доказів – електронні докази. Акцентовано на відсутності нормативного закріплення електронних доказів у Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України), однак зазначено, що визначення електронних доказів наводиться у Кодексі адміністративного судочинства України (КАС України), Господарському процесуальному (ГПК України) та Цивільному процесуальному кодексах України (ЦПК України). Наведено порівняльний аналіз підходів закріплення та регулювання електронних доказів у законодавстві зарубіжних країнах, зокрема у Латвії, Угорщині, Сінгапурі, Великій Британії та Сполучених Штатах Америки (США). Висвітлено судову практику щодо дослідження електронних доказів у кримінальному провадженні. Сформовано пропозиції щодо можливого закріплення електронних доказів у кримінальному процесуальному законодавстві України. Текст:

<http://pd.onu.edu.ua/article/view/325402/317572>

57. **Оприлюднено результати зовнішнього незалежного аудиту діяльності НАБУ** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. Подано висновки Комісії з проведення зовнішньої незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), яка оцінила роботу відомства за період із березня 2023 року до листопада 2024 року. Зазначено, що Комісія визнала роботу НАБУ помірно ефективною та зауважила, що загалом НАБУ досягло своїх загальних очікуваних результатів певною мірою, а також має механізми контролю для зменшення частини основних ризиків. Відзначено збільшення кількості розпочатих кримінальних проваджень, обвинувальних актів і вироків, та водночас вказано на низку недоліків у роботі НАБУ, зокрема: відомство не здійснювало системного відстеження чи моніторингу досудових розслідувань за пріоритетними сферами, що обмежувало його здатність ефективно спрямовувати ресурси на боротьбу з високопосадовою корупцією; відсутня чітка стратегія розвитку НАБУ своїх

можливостей і конкретних показників для вимірювання прогресу; в окремих випадках в організаційній структурі НАБУ відсутні чіткі лінії підпорядкування, належне делегування повноважень або ж має місце неоднозначний розподіл праці тощо. У результаті у звіті Комісія надала 26 рекомендацій для НАБУ щодо планування його діяльності, збору та використання даних, відстеження прогресу, а також щодо інших аспектів його роботи. Текст: <https://pravo.ua/opryliudneno-rezultaty-zovnishnoho-nezalezhnogo-audytu-diialnist-nabu/>

58. **Орловський Б. М. Кримінологічний аналіз кіберзагроз та їх вплив на торгівельне мореплавство** [Електронний ресурс] / Б. М. Орловський, І. А. Осадча // Прав. держава / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – 2025. – № 57. – С. 263-273. Здійснено кримінологічне дослідження кіберзагроз та їх впливу на кібербезпеку у сфері торгівельного мореплавства. Кіберзагрози визначено як сукупність негативних чинників, факторів або явищ, що за напрямком свого впливу спрямовані на пошкодження інформаційних, телекомунікаційних та інших систем, які забезпечують належне функціонування діяльності підприємств, установ, організацій або держави та захист інформації у таких системах. Виділено складові елементи кіберзагроз у сфері торгівельного мореплавства та проаналізовано міжнародно-правове регулювання кіберзагроз, що охоплюється "Міжнародним кодексом з охорони суден і портових засобів" (ISPS Code), "Керівництвом з управління морськими кіберризиками", "Керівництвом (Рекомендаціями) з кібербезпеки на борту суден" тощо. Розглянуто детермінанти та мотивацію кіберзлочинців у цій сфері (фінансовий аспект, усунення конкурентів, мотиви помсти, ідеологічні мотиви) та сформульовано ключові заходи задля профілактики та запобігання кіберзагроз у сфері торгівельного мореплавства. Текст: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/325403/317574>

59. **Полюхович О. І. Екстрадиція: правові аспекти її реалізації** [Електронний ресурс] / Олег Іванович Полухович // Наук. перспективи

/ громад. наук. орг. "Всеукр. Асамблея докторів наук із держ. упр."; громад. орг. "Асоц. науковців України". – 2025. – № 3. — С. 1115-1129. *Розглянуто механізм екстрадиції як один з важливих інструментів міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства, що забезпечує видачу осіб, які здійснили кримінальне правопорушення, іноземній державі для притягнення до відповідальності або виконання вироку. Розглянуто відповідні норми, які регулюють цей процес в Україні, а саме національне законодавство, міжнародні договори та принципи міжнародного права. Проаналізовано основні аспекти правового регулювання екстрадиції в Україні, зокрема умови та процедура видачі осіб, компетенцію органів державної влади, а також гарантії дотримання прав людини під час процесу екстрадиції. Особлива увага приділена співвідношенню норм Конституції України, Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та міжнародних угод, які мають визначальне значення для практичного застосування процедур.* Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/21948/21918>

60. **Пробація: 10 років змін та досягнень** / [В. О. Аніщенко та ін.] ; за заг. ред. С. К. Гречанюка ; Пенітенц. акад. України. – Чернігів : Пенітенц. акад. України, 2025. – 271 с. : іл., табл. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A836936** У виданні охоплено історію становлення пробації як ефективного інструменту правосуддя. Розглянуто нормативно-правову базу, професійний розвиток працівників органа пробації та модель удосконалення професійної компетентності. Висвітлено психологічні підходи до роботи органів пробації, зокрема методи та інструменти, які сприяють ресоціалізації осіб, що відбувають покарання у вигляді пробаційного нагляду. Особливу увагу приділено ролі міжнародного досвіду функціонування системи пробації, аналізу ефективних практик інших країн, можливій їх адаптації до національного контексту.

61. **Пчолкін В. Завдання та напрями застосування негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс]

/ В. Пчолкін, О. Федосова // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. — С. 108-115. *Окреслено завдання розслідування злочинів в умовах воєнного стану. Охарактеризовано проблемні питання виявлення та фіксації доказів вчинення злочинів. Визначено напрями застосування негласних слідчих (розшукових) дій для виконання стратегічних та тактичних завдань розслідування злочинів в умовах воєнного стану. Розглянуто можливості застосування негласних слідчих (розшукових) дій за окремими напрямками виявлення і розслідування воєнних злочинів та встановлення осіб, причетних до їх вчинення, серед яких: представники вищого командного складу збройних сил, відповідальні за ведення бойових дій на території України, а також інші військовослужбовці збройних сил Російської Федерації (РФ) і представники незаконних збройних формувань та приватних військових компаній. Визначено напрями виявлення і документування колаборантів на підконтрольних територіях із застосуванням спостереження та зняття інформації з каналів зв'язку, а також проведення радіомоніторингу з метою встановлення осіб, які територіально та за часом активування знаходилися в зоні вчинення злочину.* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/16.pdf

62. РАУ ініціює вирішення проблеми побачень адвокатів із засудженими [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про засідання Ради адвокатів України (РАУ) 6 травня 2025 року, під час якого у зв'язку із зверненням адвокатки Євгенії Шари обговорено проблеми, які виникають під час побачень адвокатів із засудженими. Зазначено, що стаття 110 Кримінально-виконавчого кодексу України гарантує засудженому конфіденційність побачень із адвокатом, при цьому одним із важливих елементів є можливість спілкування з адвокатом у приміщенні без суцільного розмежувального скла, однак на практиці ця норма закону системно порушується. У результаті обговорення фактів щодо порушення цих норм законодавства, про які повідомила адвокатка Євгенія Шара, голова комітету Національної асоціації адвокатів*

України (НААУ) з питань безоплатної правничої допомоги (БПД), член РАУ Оксана Каденко зазначила, що озвучена проблема стосується всіх адвокатів, та запропонувала зробити кейс Євгенії Шари модельним й організувати на платформі НААУ відкритий захід у форматі круглого столу із залученням представників Міністерства юстиції та Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини. Текст: <https://pravo.ua/rau-initsiuiie-vyrishennia-problemy-pobachen-advokativ-iz-zasudzhenymy/>

63. **Ромців О. Вплив війни в Україні на конституційні права громадян та міжнародні механізми їх захисту** [Електронний ресурс] / Олена Ромців, Volodymyr Mykhaniv// Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Юрид. науки. – 2025. – Вип. 12 (№ 1). – С. 202-212. Проаналізовано вплив війни в Україні, яка триває з 2014 р., на конституційні права громадян і правову систему держави. Вказано, що міжнародне право та національні конституційні гарантії взаємодіють для забезпечення захисту прав громадян України під час війни. У цьому процесі важливу роль відіграють міжнародні організації та суди, що дає змогу компенсувати обмеженість національних механізмів в умовах воєнного стану та посилює міжнародну відповідальність за злочини проти мирного населення. Розглянуто стійкість забезпечення цих прав у воєнний час, зокрема через руйнування інфраструктури та втрати серед цивільного населення. Особливу увагу присвячено ролі міжнародних організацій і судових механізмів, таких як Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) і Міжнародний Кримінальний Суд (МУС), у захисті прав українців та притягнення винних у воєнних злочинах до відповідальності. Акцентовано, що війна в Україні продемонструвала потребу адаптації певних конституційних норм до нових реалій. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/law/vsi-vypusky/vypusk-12-nomer-1-45-2025/vplyv-viyny-v-ukrayini-na-konstytuciyni-prava-gromadyan-ta>

64. **САП скерувала до суду справу щодо наближеної до екзоголови ДФС особи та його радника** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 2 трав. – Електрон. дані. Йдеться про направлення Спеціалізованою

антикорупційною прокуратурою (САП) до суду обвинувального акту стосовно наближеної до колишнього голови ДФС України особи та його радника, причетних до реалізації схеми з легалізації частини неправомірної вигоди, яку одержав голова ДФС на свою та третіх осіб користь протягом 2015 - 2016 років. Окреслено обставини справи, зокрема зазначено, що на основі здійсненого Національним антикорупційним бюро України (НАБУ) встановлено отримання рекордного хабара у розмірі понад 722 млн грн, що надавався за вчинення дій, пов'язаних із забезпеченням відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) підконтрольним власнику агрохолдингу юридичним особам у розмірі понад 3,2 млрд грн. Наразі дії наближеної до колишнього голови ДФС України особи кваліфіковані за ч. 5 ст. 27, ч. 4 ст. 368, ч. 3 ст. 209 Кримінального кодексу України (КК України), його радника – за ч. 3 ст. 209 КК України. Текст: <https://pravo.ua/sap-skeruvala-do-sudu-spravu-shchodo-nablyzhenoi-do-eksholovy-dfs-osoby-ta-ioho-radnyka/>

65. **Сачко О. В. Міжнародні стандарти та досвід зарубіжних країн забезпечення ефективності розслідування корупційних кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / О. В. Сачко, О. В. Хорошун // Держава та регіони. Серія : Право. — 2024. — № 4. — С. 112-116. Досліджено міжнародні стандарти та норми у сфері протидії корупції. Проаналізовано зарубіжний досвід забезпечення ефективності розслідування корупційних злочинів. Розглянуто ключові міжнародні документи, такі як Кримінальна та Цивільна конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією, Конвенція Організації Об'єднаних Націй (ООН) проти корупції (UNCAC) та інші акти, які формують сучасну антикорупційну архітектуру. Акцентовано на ролі міжнародних стандартів у формуванні спільного розуміння поняття корупції, встановленні єдиних критеріїв криміналізації корупційних діянь, а також у забезпеченні прозорості та підзвітності діяльності державних органів. Особливу увагу приділено механізмам захисту прав осіб, постраждалих від корупції, та викривачів, які сприяють виявленню

http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2024/19.pdf

66. **СБУ повідомила про підозру трьом клірикам УПЦ (МП): чекали на захоплення Київської та Черкаської областей** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 6 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) кліриків Української православної церкви Московського патріархату (УПЦ МП), які виправдовували збройну агресію Російської Федерації (РФ) проти України. Зокрема на Київщині викрито керівника однієї з релігійних громад УПЦ МП Фастівського району, який у розмовах із парафіянами героїзував російських агресорів та висловлював сподівання на захоплення регіону, а у Черкаській області затримано двох проросійських агітаторів - настоятеля церкви та монаха чоловічого монастиря УПЦ МП. Наразі СБУ повідомили їм про підозру за чч. 1, 2, 3 ст. 436-2 Кримінального кодексу України (КК України) - виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України, глорифікація її учасників, за що зловмисникам загрожує до восьми років позбавлення волі з конфіскацією майна.* Текст: <https://pravo.ua/sbu-povidomya-pro-pidozru-trom-klirykam-upts-mp-chekaly-na-zakhoplennia-kyivskoi-ta-cherkaskoi-oblastei/>

67. **Симоненко О. А. Зловживання службових осіб за законодавством України як прояви корупції** [Електронний ресурс] / О. А. Симоненко // Держава та регіони. Серія : Право. — 2024. — № 4. — С. 117-123. *Досліджено проблеми визначення зловживання службових осіб як корупційних проявів за законодавством України. Розглянуто проблеми державної політики стосовно відповідальності службових осіб за кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг відповідно до положень Кримінального кодексу України (КК України). Проаналізовано питання дисциплінарної та адміністративної відповідальності службових осіб, у*

тому числі представників влади. Текст:

http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2024/20.pdf

68. **Слідство у справі стосовно ексзаступника керівника Офісу Президента України Андрія Смирнова завершено** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) та Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) про ухвалення 6 травня 2025 року прокурором САП щодо завершення досудового розслідування у справі стосовно колишнього заступника керівника Офісу Президента України (ОПУ) Андрія Смирнова та власника будівельної компанії. Окреслено підсумки проведеного слідства та зазначено, що дії Андрія Смирнова кваліфіковано за ч. 1 ст. 368-5, чч. 1, 2 ст. 209 та ч. 4 ст. 368 Кримінального кодексу України (КК України) - прийняття пропозиції неправомірної вигоди в розмірі 100 тис. дол. США та легалізація незаконно набутих коштів, а власника будівельної компанії – за ч. 3 ст. 369 КК України (пропозиція надати неправомірну вигоду в розмірі 100 тис. дол. США). Текст: <https://pravo.ua/slidstvo-u-spravi-stosovno-ekszastupnyka-kerivnyka-ofisu-prezydenta-ukrainy-andriia-smyrnova-zaversheno/>

69. **Стоматов Е. Г. Зміст інформації про сімейне життя особи в контексті кримінально-правової охорони приватного життя людини** [Електронний ресурс] / Е. Г. Стоматов // Держава та регіони. Серія : Право. — 2024. — № 4. — 124-131. З'ясовано підходи до розуміння категорії сімейне життя особи в правовій доктрині України у співвідношенні з категоріями приватного та особистого життя. Розкрито зміст цих категорій в міжнародно-правових документах, що визначають стандарти забезпечення прав людини та рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Розглянуто поняття сім'ї та підходів щодо розширеного розуміння сім'ї в практиці ЄСПЛ. Окреслено відповідні норми Кримінального кодексу України (КК України).

Текст:

http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2024/21.pdf

70. **Стригун Л. Контррозвідка СБУ затримали агента ворожих спецслужб, який коригував удари рф по Черкащині** [Електронний ресурс] / Людмила Стригун // Україна молода. – 2025. – 30 квіт. – Електрон. дані. *Йдеться про затримання контррозвідкою Служби безпеки України (СБУ) агента ФСБ на Черкащині - переселенця із Бахмута, який восени 2022 року переїхав до центрального регіону України та почав працювати на окупантів. Наразі слідчі СБУ повідомили йому про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) - державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану, за що зловмиснику загрожує довічне позбавлення волі з конфіскацією майна.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3956/2006/189138/>

71. **Стригун Л. СБУ викрила російського агента в локомотивному депо** [Електронний ресурс] / Людмила Стригун // Україна молода. – 2025. – 7 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) російського агента, який працював на залізниці та шпигував за ешелонами Збройних сил України (ЗСУ). За даними контррозвідки СБУ, основним завданням фігуранта була передача координат залізничних платформ, на яких розвантажують військову техніку Сил оборони, а також він шпигував за напрямками польотів бойових вертольотів ЗСУ, намагаючись вирахувати ймовірні локації авіабаз Сил оборони. Співробітники СБУ завчасно викрили ворожого агента, задокументували його злочини і затримали за місцем проживання, і наразі зловмиснику повідомили про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) - державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3957/2006/189245/>

72. **Телефанко Б. М. Диверсія та екоцид: критерії розмежування** / Б. М. Телефанко // Екол. право України. — 2024. — № 3/4. — С. 64-68. *Розглянуто питання розмежування таких злочинів як диверсія та екоцид. Окреслено особливості кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, які згруповані в окремому розділі Кримінального кодексу України (КК України). Зазначено, що найтяжчим з*

кримінальних правопорушень проти безпеки людства є ст. 441 КК України "Екоцид" - масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, що можуть спричинити екологічну катастрофу. Вказано, що при розмежуванні кримінальних правопорушень "екоцид" і "диверсія" (ст. 113 КК України) використано такі критерії, як характер співвідношення: норми, якими передбачені ці склади; спільні ознаки цих складів; ознаки, зміст яких у цих складах не співпадає. Також розмежування екоциду і диверсії здійснено через співставлення їх родових та безпосередніх об'єктів, предметів, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони. Висвітлено питання відповідальності за екоцид у міжнародному праві. Текст: <http://ecolaw.idpnan.kyiv.ua/archive/2024/3-4/13.pdf>

73. **Тіщенко В. Відображення механізму злочину у предметі криміналістики** [Електронний ресурс] / В. Тіщенко, С. Чумак // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. — С. 146-154. Розкрито сучасні наукові погляди на поняття об'єкту і предмету криміналістики. Зазначено, що злочинна діяльність є об'єктом пізнання у розслідуванні кримінальних правопорушень та має специфічні закономірності її виникнення, існування і приховування й стійку структуру незалежно від виду злочинів. Обгрунтовано, що механізм кримінального правопорушення необхідно розглядати як системний процес. Наголошено, що встановлення змісту механізму злочину вказує на інші елементи злочинної діяльності, в першу чергу на потенційні джерела інформації, залишені сліди і наміри злочинця. Вказано, що пізнання механізму злочину та окремих його елементів дозволяє формувати обгрунтовані версії щодо особи злочинця, мотивів і мети правопорушення, обстановки скоєння злочину. Зроблено висновок, що в предмет криміналістики необхідно включати: закономірності механізму злочину та інших криміналістично значущих елементів злочинної діяльності; закономірності, пов'язані з утворенням та відшукуванням слідової інформації; закономірності, що відображають зміст і характер пізнавально-пошукової

діяльності, на основі чого розроблюються технології, методи і засоби розкриття і розслідування злочинів. Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/21.pdf

74. **Трепет О. Об'єктивна сторона пособництва державі-агресору** [Електронний ресурс] / О. Трепет // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. — С. 256-261. *Висвітлено об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 111-2 Кримінального кодексу України (КК України) – пособництво державі-агресору. Окреслено складові елементи та суспільну небезпечність цього діяння. Здійснено аналіз законодавчої бази України щодо визначення понять "держава-агресор", "пособництво державі-агресору", "реалізація чи підтримка рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора". Розглянуто питання щодо збору, підготовки та/або передачі матеріальних ресурсів чи інших активів представникам держави-агресора, її збройним формуванням та/або окупаційній адміністрації. Акцентовано, що визначення меж відповідальності, уточнення ознак об'єктивної сторони складу злочину та інших аспектів дозволить створити більш дієву систему кримінально-правового захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України в умовах агресії з боку Російської Федерації (РФ).* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/35.pdf

75. **Уткіна М. Цифрові технології: виклик чи можливість для протидії фінансовій злочинності?** [Електронний ресурс] / М. Уткіна // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. — С. 155-162. *Розглянуто цифровізацію фінансового сектору через призму нових можливостей у сфері протидії фінансовій злочинності. Висвітлено роль цифрових технологій у системі протидії фінансовій злочинності. Проаналізовано питання їх нормативно-правового регулювання, а також окреслено виклики, які постають перед правоохоронними органами, фінансовими інституціями та державними регуляторами. Зосереджено увагу на впливі цифровізації на механізми запобігання й розслідування*

фінансових злочинів, зокрема на використанні штучного інтелекту (ШІ), технологій аналізу великих даних (Big Data) й блокчейну. Акцентовано на питаннях кібербезпеки у фінансовій сфері, включаючи правові аспекти застосування біометричних технологій, багаторівневої аутентифікації та систем моніторингу транзакцій у режимі реального часу. Зроблено висновок, що цифрові технології є не лише ефективним інструментом протидії фінансовим злочинам, а й потенційним джерелом формування нових загроз, зумовлюючи необхідність адаптації правових механізмів до сучасних умов цифрової трансформації фінансового сектору. Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/22.pdf

76. **Чаюн В. Відповідальність за депортацію та використання дітей у війні: що зміниться в законі** [Електронний ресурс] / Віталій Чаюн // Юрид. практика. – 2025. – 28 квіт. – Електрон. дані. Проаналізовано законопроект № 12170 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за незаконне переміщення, депортацію, невиправдану затримку репатріації дитини, вербування та використання дитини у військових цілях представником іноземної держави", який покликаний посилити захист прав дітей в умовах збройного конфлікту. Окреслено ключові нововведення, передбачені в законопроекті, та наголошено на важливості ухвалення цього законопроекту у зв'язку з тим, що наразі Кримінальний кодекс України (КК України) не має чітких норм, які б прямо встановлювали відповідальність за такі злочини проти дітей. Надано рекомендації щодо вдосконалення законопроекту задля його успішної реалізації, зокрема запропоновано: уникнути дублювання з чинними нормами КК України; збільшити санкції, щоб підкреслити особливу тяжкість злочинів проти дітей; уточнити деякі терміни; розширити коло суб'єктів злочину, щоб охопити всіх потенційних порушників, а не лише представників іноземних держав. Текст: <https://pravo.ua/vidpovidalnist-za-deportatsiiu-ta-vykorystannia-ditei-u-viini-shcho-zminytsia-v-zakoni/>

77. **Штрафи і відповідальність за переслідування працівників, які повідомили про відмивання грошей: законопроект** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 29 квіт. – Електрон. дані. *За повідомленням народного депутата Олексія Гончаренка, 29.04.2025 Кабінет Міністрів України (КМ України) погодив законопроект, який запроваджує штрафи та кримінальну відповідальність за переслідування працівників, які повідомляють про відмивання грошей або фінансування тероризму. Що передбачає документ: адміністративна відповідальність для посадовців, які тиснуть на викривачів (звільнення, дисциплінарні стягнення тощо); кримінальна відповідальність за незаконне звільнення через викриття порушень; відповідальність за перешкоджання роботі фінансового моніторингу.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/shtrafi-i-vidpovidalnist-za-peresliduvannya-pracivnikov-yaki-povidomili-pro-vidmivannya-groshey-zako.html>

78. **Юрчишин П. Правові засади реалізації повноважень прокурора при здійсненні контролю за вчиненням злочину** [Електронний ресурс] / П. Юрчишин // Юрид. вісн. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – 2025. – № 1. — С. 283-289. *Досліджено правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) у кримінальному провадженні, їх процесуальну природу та гарантії дотримання прав і свобод громадян. Зазначено, що НСРД не можуть здійснюватися без достатніх підстав, оскільки їх метою є отримання доказів, а не просто перевірка інформації. Особливу увагу приділено ролі прокурора у контролі за правомірністю проведення таких заходів, запобіганні їх підміні оперативно-розшуковими діями та забезпеченні процесуальних гарантій. Проаналізовано підстави та порядок ухвалення рішень щодо проведення НСРД слідчим або прокурором, а також їх узгодження зі слідчим суддею. Зроблено висновок про необхідність подальшого удосконалення нормативного регулювання та процесуального контролю за проведенням НСРД для запобігання можливим зловживанням та порушенням прав людини.* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/39.pdf

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

9 травня 2025 року

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.